

3.Методика навчання роботі з папером і картоном в початковій школі .[Електронний ресурс]. – Режим доступу:ukrefs.com.ua/page,2,1047– Metodika-obucheniya-rabotes-bumagoiy-i-kartonom, вільний.

УДК 316.614

РЯСКА Д.І.
ФЕНЧАК Л.М.
Мукачівський державний університет, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЗДОРОВЧОЇ ОСВІТИ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКОЛАХ ЄВРОПИ

Зміни в геополітичній ситуації привели до формування нових тенденцій розвитку як освіти взагалі, так і її невід'ємної частини – оздоровчої освіти. Інтеграція країн Європи в єдину спільноту вимагає створення таких умов для молоді, в яких вона була б спроможна мобільно реагувати на нові вимоги, що постійно змінюються, адаптуватися до нагальних соціальних та професійних потреб, комфортно почуватися в полікультурному суспільстві, відчувати самоповагу та національну ідентичність, підтримувати своє здоров'я та відповідально ставитись до навколишнього природного оточення [3].

Бурхливий розвиток нових технологій створив як нові великі можливості, так і нові великі ризики у житті сучасної людини. На гірше змінюється загальна екологічна обстановка, періодично виникають локальні екологічні катастрофи. Вибуховий розвиток інформаційних технологій призводить до перевантаження психіки, стресових ситуацій, збільшення темпу подій, зменшення фізичної активності людей. Вплив засобів масової інформації та реклами часто сприяє підвищенню іміджу шкідливих звичок та небезпечного способу життя. Ці чинники мають значний негативний вплив на здоров'я населення, зокрема дітей.

Кожна країна враховує загальноєвропейські рекомендації щодо побудови власної освіти про здоровий спосіб життя, адаптуючи їх до місцевої специфіки, культурних, релігійних та етнічних традицій, освітньої політики, економічних можливостей, стану здоров'я населення, місцевої екологічної ситуації [1].

На Європейському симпозиумі з підготовки вчителів для оздоровчої освіти у 1986 р. було прийнято таке означення: «Оздоровча освіта є процесом, що базується на наукових принципах, у яких використано сплановані заходи навчання з метою надання можливості особам приймати поінформовані рішення і діяти, окремо або колективно, відповідно до цього в питаннях, що стосуються здоров'я». Відповідно до *загальної мети оздоровчої освіти* сформульованої Радою Європи: «надати учням можливості здобути формальний та неформальний досвід, на його основі сформулювати власну позицію і схему поведінки, що позитивно впливатимуть на їхнє здоров'я, а також інформацію і компетенцію, необхідну для вільного прийняття рішень», та особливостей вікового психофізичного розвитку розрізняють три основні типи оздоровчої освіти:

1. Оздоровче навчання, що *виходить із типологій*. Таке навчання визначає пріоритети в термінах хвороб, кожна з яких відповідає певним діям і відповідним ризикам. Кожен чинник ризику потребує зміни поведінки.

2. Оздоровче навчання, що *виходить із факторів ризику*, має на меті з'ясувати дію окремих факторів ризику.

3. Оздоровче навчання, що фіксує увагу не на хворобах чи факторах ризику, а на самому здоров'ї та благополуччі [2].

Як показує практика, ефективнішим і таким, що сприяє виробленню та дотриманню людиною власної позиції щодо здорового способу життя, є активне навчання. Тому сучасні програми оздоровчої освіти європейських країн надають перевагу активній участі учня в усіх видах навчальної діяльності. Численні практичні роботи, ситуативні тести, рольові ігри, дискусії, підготовка лекцій на задану тематику та участь школярів у різних акціях сприяють активній самостійній діяльності кожного учня. Його вміння сформулювати, критично оцінити, довести свою позицію та діяти згідно з принципами здорового способу життя є необхідними умовами результативності навчання.

Підґрунтям оздоровчої освіти є величезна кількість теоретичного матеріалу з різних галузей науки (гігієна, фізіологія, анатомія, соціологія, психологія, медицина, культурологія, екологія тощо). Сучасна європейська шкільна освіта про здоровий спосіб життя, спираючись на досягнення у цих галузях, має чітко означену практичну спрямованість. Мінімумально необхідні теоретичні знання одразу ж підкріплюються поясненням і можливістю їх практичного використання в повсякденному житті. Кінцевими вимогами до результату втілення програми є не так знання як сукупність інформації, а як розуміння, вміння пояснити, діяти.

Характерним для сучасного розвитку освіти про здоровий спосіб життя у європейській загальноосвітній школі є перехід від «негативного» до «позитивного» підходу. Традиційне залякування наслідками небезпечної поведінки не принесло бажаних результатів. Мотивація учня до здорової поведінки, відкриття перед ним цікавих та гарних перспектив завдяки дотриманню здорового способу життя має значно більший вплив на становлення його позитивних життєвих позицій щодо збереження і зміцнення здоров'я.

Загальні тенденції гуманізації та демократизації освіти неможливо реалізувати без упровадження *особистісного підходу* до кожного учня в процесі навчання і виховання. Програми оздоровчої освіти спрямовано на те, щоб допомогти кожному визначити свій особистий, найкращий для його добробуту, спосіб життя; знайти найраціональніші способи розв'язування проблем. Саме тому зміст оздоровчої освіти розглядає альтернативні способи виходу зі складних життєвих ситуацій, навчає, як підібрати відповідну особистим потребам та можливостям систему харчування, фізичних та розумових навантажень, стилю життя, виховує шанобливе ставлення до різних людських уподобань, можливостей та запитів.

Одним із основних завдань сучасної освіти про здоровий спосіб життя є розвиток самоповаги учня шляхом навчання його з молодшого віку приймати власні рішення щодо особистої поведінки та відповідати за свій вибір. Як вважають психологи, досягнення особистої самоповаги неможливе без розуміння історичного коріння, традицій, в яких людина зростає, своєї національної культури, тобто без почуття національної, етнічної належності людини. Розвитку національної самоідентичності велику увагу приділяє і освіта про здоровий спосіб життя. У

кожній країні вивчають як загальнонаціональні, так і місцеві етнічні особливості культури, моральних та релігійних цінностей, традицій спілкування, харчування, сімейних стосунків та ін. Але національні культури розглядають у контексті полікультурності європейського суспільства [4].

Ще однією особливістю процесу розвитку змісту оздоровчої освіти є її *динамічність*, яка забезпечується відповідним способом упровадження, оцінювання та вдосконалення навчальних програм оздоровчого змісту на місцевому, регіональному та державному рівнях. Постійний зворотний зв'язок між укладачами програм, їх виконавцями та учнями дає змогу оперативно реагувати на нагальні потреби та запити, що робить оздоровчу освіту постійно актуальною, близькою до дійсності і тому мотивовано необхідною для кожного учня у його повсякденному житті.

Список використаних джерел

1. Єжова О. О. Школи здоров'я у країнах Східної Європи: теорія і практика (монографія) / О. О. Єжова, А. А. Бєседіна, Т. І. Бережна (за заг. ред. О. О. Єжової) – Суми: Сумський державний університет, 2016. – 288 с.
2. Леонов О. З. Аналіз системи фізичного виховання у вищих навчальних закладах провідних зарубіжних країн // Проблеми освіти. Науково-методичний збірник – Випуск 37. – 2014. – С. 151 – 159.
3. Локшина О. Зміст початкової освіти в країнах Європейського Союзу: спільні координати розвитку. / О. Локшина // Початкова школа. Науково-методичний журнал – №12 – 2016. – С. 1 – 5.
4. Подобед М. Б. Пошуки ефективних форм навчання в зарубіжній школі / М. Б. Подобед // Педагогічна майстерня. – Науково-методичний журнал №10(46) жовтень – 2014. – С. 14 – 18

УДК 373.21.015.31:17.022.1-053.4

САВКО Л. М.
ПОПОВИЧ О. М.
Мукачівський державний університет, Україна

МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА

На сьогодні проблема морального виховання набуває все більшої актуальності. Умови розвитку дошкільника певною мірою відрізняються від умов попереднього вікового етапу. Істотно збільшуються вимоги дорослих, щодо його поведінки. Основною вимогою стає дотримання всіх правил поведінки в соціумі, норм суспільної моралі. Пізнавальні можливості навколишнього світу з кожним днем зростають все більше, тому інтереси дитини виходять за вузьке коло близьких їй людей; для неї стають доступними ті форми взаємовідносин, які існують між дорослими в різних видах діяльності (спілкування, навчання, праця). Дошкільники розпочинають взаємодію однолітків, організовуються до спільної діяльності, вчать узгоджувати свої дії з іншими, враховувати інтереси та думку товаришів. Протягом дошкільного дитинства відбувається зміна та ускладнення діяльності дитини, що ставить високі вимоги не тільки до всіх психічних процесів, але і до вміння організувати власну поведінку.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>